

Internationaal

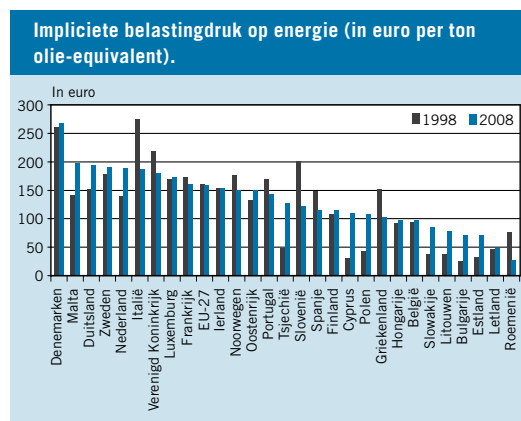
Belasting op energie

Het huidige kabinet onderschrijft de Europese doelen om in 2020 de CO₂-uitstoot met 20% te hebben gereduceerd en het aandeel duurzame energie te verhogen naar 14%. Als instrumentarium zet het kabinet in op kernenergie, innovatie, versterking van de nationale aanpak van energiebesparing en een opslag op de energiebelasting ter financiering van de duurzame energieprojecten (SDE+ regeling).

Volgens Eurostat is in Nederland de impliciete belastingdruk op energie, dat is de energiebelasting en accijnzen op motorbrandstoffen, in de periode 1998–2008 toegenomen van 139 euro naar 190 euro per ton olie-equivalent. Nederland is daardoor met acht plaatsen gestegen naar de gedeelde vierde plaats op de Europese ranglijst (figuur). De stijging wijkt af van de ontwikkeling in andere Europese landen, wat blijkt uit het constante niveau van de belastingdruk op energie in de EU over dezelfde periode. De Europese belastingdruk op energie is het saldo van de stijging van deze druk in de meeste nieuwe lidstaten en de daling ervan in een aantal oude lidstaten. Bovenaan de lijst staat Denemarken met 286 euro, gevolgd door Malta met 197 euro en Duitsland met 194 euro. De SDE+ opslag zal de positie van Nederland, bij een gelijke belastingdruk in het buitenland, nog verder verhogen. De stijging in Nederland is het gevolg van de grondslagverbreding en tariefsverhogingen. De belastingopbrengsten uit energie zijn in de periode 1998–2008 daardoor bijna verdubbeld. De opbrengsten werden teruggedrukt door een verlaging van directe belastingen voor burgers en bedrijven. Het instrument werkt zo tweeledig door. Aan de ene kant worden consumenten en producenten gestimuleerd tot energiebesparing en

FARID LAHRI (MINISTERIE VAN FINANCIËN)

aan de andere kant komt door de schuif van directe naar indirecte belastingen een belastingmix tot stand die minder verstrend werkt op de economie en gunstig op de overheidsfinanciën. Echter, een verdere verhoging van de belastingdruk op energie kan de concurrentiepositie van energie-intensieve bedrijfstakken aantasten. Daarom zou een verdere verhoging van de belastingdruk op energie bij voorkeur in internationaal verband plaats moeten vinden.

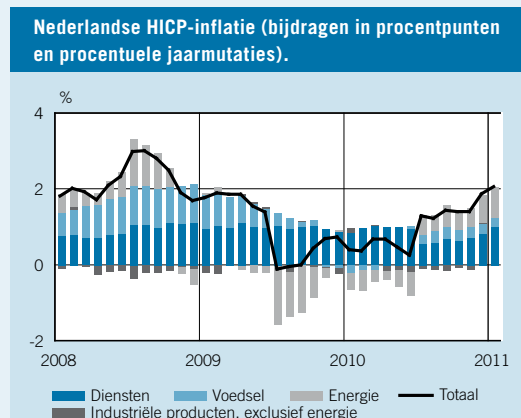
Bron: Eurostat

Monetaire zaken

Hogere inflatie door energie en voedsel

In januari bereikte de Nederlandse inflatie als stijging van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP-inflatie) de 2,0%, het hoogste niveau in ruim tweeënehalf jaar. De toename is vrijwel volledig op het conto te schrijven van energie- en voedselprijzen (figuur). In de loop van 2009 en 2010 herstelden zowel de olie- als voedselprijzen zich van de zeer sterke inzinking tijdens de financiële crisis. De hogere olieprijs werden in de loop van het jaar steeds duidelijker merkbaar aan de benzinepomp. In de eerste helft van het jaar stond hier een negatieve inflatiebijdrage tegenover van lagere gasprijzen. De Nederlandse gasprijs is namelijk met enige vertraging gekoppeld aan de ontwikkeling van de olieprijs. De sterke daling van de olieprijs tijdens de financiële crisis drukte daardoor de gasprijzen in de eerste helft van 2010. In de tweede helft van het jaar werden de gasprijzen weer aangepast aan de hogere olieprijs, waardoor de inflatie toenam. Tegelijkertijd liep de voedselprijsinflatie op, met name doordat fruit en groente een stuk duurder waren dan een jaar eerder. Tegenover de toename van de energie en voedselprijzen staat, gezien over het afgelopen jaar, een lichte daling van het prijspeil van industriële producten exclusief energie. Dit werd grotendeels veroorzaakt door de prijsdaling van audiovisuele apparatuur. Ook daalden de prijzen van personenauto's en artikelen voor woninginrichting, zoals meubilair en keukenapparatuur. Daarnaast nam de bijdrage van de dienstenprijzen aan de inflatie in de tweede helft van 2010 af, vooral als gevolg van lagere huurprijsstijgingen en prijsdalingen bij pakketreizen en vliegvakanties. In december en januari is de prijsmutatie van diensten weer wat toegenomen, vooral door de gestegen prijzen voor telefoondiensten en een aantal veranderingen in het basispakket van de zorgverzekering, wat een opwaarts effect had op de consumentenprijs van medische diensten. Toch is de

JASPER KIEFT (DNB)

Bron: Eurostat

prijsmutatie van diensten slechts marginaal hoger dan een jaar eerder. De stijging van de HICP-inflatie hangt dus bovenal samen met de ontwikkeling van energie- en voedselprijzen. Dit is een proces dat in de hele wereld gaande is. Centrale banken wereldwijd waarschuwen daarom voor doorwerkingseffecten hiervan op de kerninflatie. In opkomende economieën is al te zien dat het ruime monetaire beleid minder accommoderend wordt gemaakt.

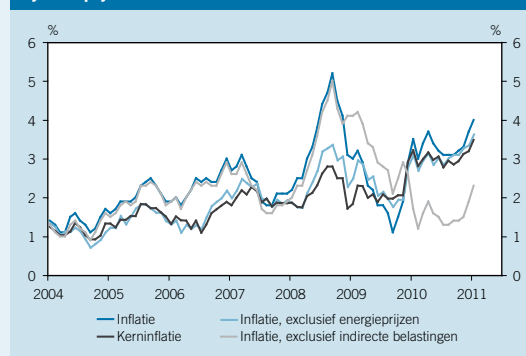
SINDE 1916

Britse inflatie in perspectief

Britse beleidmakers zijn bezorgd over de snelle stijging van de consumentenprijsinflatie van de afgelopen maanden. De consumentenprijzen stegen in november 2010 met 3,3% jaar-op-jaar, ruimschoots boven de inflatiedoelstelling van 2%. Sindsdien liep de consumentenprijsinflatie scherp verder op tot 4% jaar-op-jaar in januari 2011. Tegen die achtergrond stemden afgelopen maand al drie

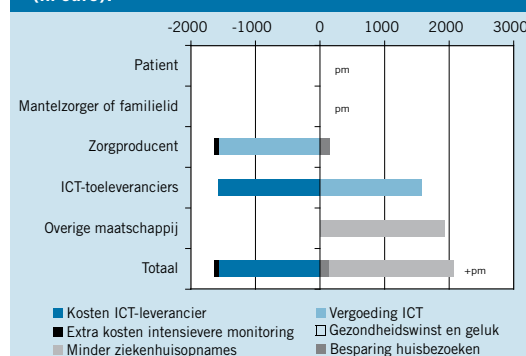
van de negen leden van het monetaire beleidscomité, dat is het comité van de Britse centrale bank dat de officiële rentetarieven vaststelt, voor een renteverhoging. Een dergelijk rentebesluit op basis van snel oplopende inflatie is echter statistisch lastig te onderbouwen. De inflatie bestaat op dit moment namelijk grotendeels uit factoren waarop de centrale bank met haar rentebeleid geen invloed heeft. Zo dragen energie- en voedselprijzen momenteel 0,5 procentpunt bij aan de inflatie. Deze prijzen worden niet in de Britse economie, maar op de mondiale markten bepaald. Nog groter is de bijdrage vanuit de btw-verhoging die per 1 januari van kracht is, volgens berekeningen van de Rabobank namelijk 1,7 procentpunt. Deze prijsverhoging volgt evenmin uit de normale werking van de Britse economie, maar werd door de overheid opgelegd als onderdeel van de bezuinigingsplannen. Deze btw-bijdrage valt bovendien volgend jaar januari weg. De onderliggende inflatie, dat is de prijsdruk die vanuit de Britse economie zelf komt, bedraagt derhalve slechts 1,8% jaar-op-jaar (figuur). Ook de onderliggende inflatie liep de afgelopen maanden op, zij bedroeg in november nog 1,3% jaar-op-jaar. Op het huidige niveau valt de onderliggende inflatie (de inflatie waarop de centrale bank met haar rentebeleid wel invloed heeft) echter nog altijd binnen de doelstelling van de centrale bank. Bovendien is het risico van een verdere stijging van de inflatie gedurende het jaar beperkt te noemen. De Britse arbeidsmarkt is ruim en de grote hoeveelheid ontslagen bij de overheid maakt deze arbeidsmarkt de komende tijd nog ruimer. Noch de voedsel- en energieprijsstijging noch de btw-verhoging kan in een dergelijke situatie goed doorwerken in hogere looneisen. Waarschijnlijk is dat de onderliggende inflatie, zonder dat daar een renteverhoging voor nodig is, gedurende het jaar juist gaat afnemen.

De samenstelling van de Britse inflatie (in procenten jaar-op-jaar).

Bron: Reuters EcoWin; Rabobank

Kosten en baten van telemonitoring COPD-patiënten (in euro).

Bron: SEO-rapport 2010(10)

Telemonitoring chronisch zieken is kosteneffectief

Telemonitoring is het op afstand begeleiden van patiënten met behulp van ICT. Patiënten voeren zelf hun metingen uit en deze worden via internet doorgestuurd naar de deskundigen. Telemonitoring wordt vooral toegepast bij chronische ziekten als diabetes, chronisch obstructieve longziekte (COPD), hartfalen en hoge bloeddruk.

Met gebruikmaking van Canadese patiëntgegevens kunnen de kosten en baten worden berekend van

de telemonitoring van COPD-patiënten. De COPD-patiënten beschikken daarbij over een webtelefoon, waarin een persoonlijk protocol is geprogrammeerd. De patiënten vullen iedere dag een vragenlijst in en rapporteren daarbij over hun symptomen en ingenomen medicatie. Ze geven ook hun piekstroom door, die wordt gemeten door te blazen in een piekstroommeter. Een verpleegkundige analyseert dagelijks deze metingen. Daarnaast is in de webtelefoon een programma ingebouwd waarmee de gegevens worden geanalyseerd en waarbij de patiënt en de verpleegkundige een waarschuwing krijgen als metingen buiten een bepaalde bandbreedte vallen.

In de kosten-batenanalyse, weergegeven in de figuur, worden de maatschappelijke kosten en baten berekend die ontstaan door het inzetten van telemonitoring van COPD-patiënten, in plaats van reguliere monitoring waarbij een verpleegkundige huisbezoeken afdelt.

De samenleving profiteert van de daling van de zorgkosten door een verminderd aantal ziekenhuisopnames. Per patiënt bedraagt de besparing aan ziekenhuisopnames bijna 2000 euro. De patiënt en de mantelzorg profiteren ervan omdat de kwaliteit van de geleverde zorg hoger is en de gezondheid verbetert. Deze baten zijn niet gekwantificeerd, maar als openstaande post opgenomen. Daartegenover staat dat de patiënt tijd moet investeren in het bijhouden en doorgeven van zijn waarden. Voor de leverancier van de ICT-apparatuur geldt dat de vergoeding die hij krijgt gelijk is aan de kosten die hij maakt voor het leveren van de apparaten. De zorgproducent, die moet investeren in apparatuur en software, gaat er per saldo op achteruit: de kosten van ICT en intensiever monitoren wegen niet op tegen de besparing op het aantal huisbezoeken. Alles bij elkaar opgeteld blijkt dat de toepassing van telemonitoring in Canada voor COPD-patiënten rendabel is. De netto maatschappelijke baten bedragen 440 euro per patiënt.